

Cem Akaş YKY'den çıkan yeni kitabı 'İse'de okura üç ayrı dalda nadüz yazılar sunuyor

'Akıl deliliğin nöbetini tutar'

FECİR ALPTEKİN

Cem Akaş'ın 'Nadüz Yazılar' altbaşlıklı kitabı 'İse' Yapı Kredi Yayınları'ndan çıktı. Akaş'ın 'düzlüğü reddeden' yazılarını bir araya getiren kitap **Cogitare**, **Vigilia** ve **Follis** adlı üç bölüme ayrılmış. Cogitare mantıksal önermeler üzerine kurulu yazılardan, Vigilia deneme türüne yakın olarak değerlendirilebilecek çalışmalardan, Follis ise 'test'lerden oluşuyor. Bu bağlamda da aşktan marjinal suçta, edebi turşular kurmanın elli yolundan **Borges**'e ve saçmanın tipolojisinden 'roman' tikiğe değin çeşitli konulara değiniyor yazar.

Halen yeni romanı **Sönmemiş Kireç** üzerinde çalışmakta olan ve 'Balığın Esir Düştüğü Yer' adlı romanıyla 'Aşkın Zembereği' başlıklı şiirsel metni yayımlamaya hazırlanan Akaş ile İse üzerine görüştük.

- İse, bir deneme kitabı olarak yayımlandı. Sizce yazılarınızın alışılmış deneme türünden farklı yanları yok mu?

CEM AKAŞ - Aslında İse'ye deneme kitabı demek benim fikrim değildi. Editörüm ve yayıncım bu konuda ısrarlı davrandılar. Ben de yayınevinde çalışan biri olarak böyle bir sınıflandırma yapılması gerektiğini biliyordum; ancak İse başlığının altında 'Nadüz Yazılar' yazar. Deneme ana türü içinde değerlendirilen, ama pek düz olmayan bir yazı türü olduğu için 'nadüz' altbaşlık olarak kullanıldı.

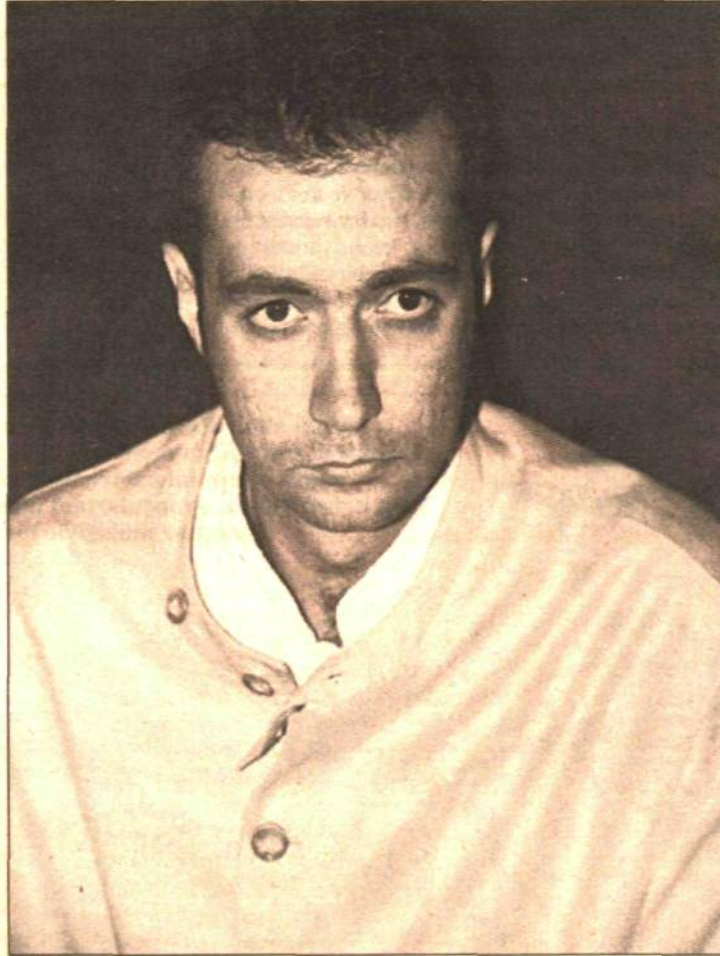
İnsan kafası için akıl ve delilik gerekli?

- Peki neden 'nadüz' yazmayı yeğlediniz?

CEM AKAŞ - İse'nin içindeki yazıları üç gruba ayırdım. Bu hem tematik hem de biçimsel bir gruplama ve yazılarda herhangi bir düzlük söz konusu değil. Tam tersine düz olmamayı iddia halinde benimsemiş bir bakış açısı var. İse, zaman içerisinde toplanmış yazılardan oluşuyor; ama ben kendi yazı serüvenimde, roman ve öyküden ayrı olarak yazdığım şeylere baktığımda düzlüğü reddeden bu üç ana dalı görüyorum. Ciddi ciddi kafa yorup mantıksal önermeler zinciri içerisinde kurduğum yazılar, yaşadığım ve edebiyatla ilişkilendirdiğim deneyimlerden oluşan yazılar ve romanla öyküde de başıma dert olmuş matrak bir damar...

- İse başlığını biraz açabilir miyiz?

CEM AKAŞ - İse, kitabın ilk bölümünde sık sık karşımıza çıkan mantıksal önermelerden kaynaklanıyor; mantıktaki 'ise oku' gibi. Kitap bir açıdan yazma serüvenimdeki üç dala tekabül ediyor; bir

acıdan da akılcı düşünmenin orasında ve burasında yer alan yazılardan oluşuyor. Cogitare doğrudan mantıksal düzleme oturuyor, Follis'de ise tümüyle kafayı yemiş yazılar var.

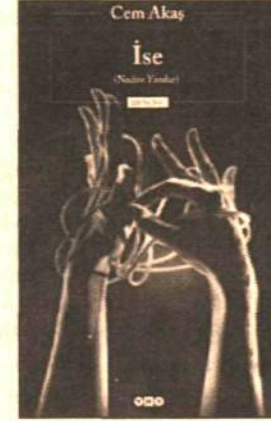
- Kitap sırasıyla Cogitare, Vigilia ve Follis başlıklı bölümlerden oluşuyor. Düşünmek, Nöbet ve Delilik... Aralarınızda kurduğunuz bir ilişkiden söz edebilir miyiz?

CEM AKAŞ - "Akıl deliliğin nöbetidir" ya da "Delilik aklın nöbetidir" gibi bir şey düşündüm aslında. İnsan kafası için ikisi de gereklidir. Deliliğin sağlam bir şekilde var olabilmesi için akıl gerekir insana. Tabii akıl da sağlam biçimde var olabilmek için arada bir delirmelidir. Bu yüzden birbirlerinin

nöbetini tutarlar.

- Özellikle Follis bölümündeki yazılarınızda mütahiş bir 'humor' var. Okuyanı eğlendirmek gibi bir kaygı taşıyor musunuz?

CEM AKAŞ - Zaman içinde fark ettiğim bir şey var; yazarken beni kim okuyacak ve okurken ne düşünecek diye pek kafa yormuyorum. Ancak daha sonra bunun acısını da çekiyorum; çünkü yayımlanmadan önce yazılarımı okuttuğum yakınlarımdan çok ilginç tepkiler alabiliyorum. Bazen çok zorlanıyor, bir türlü kitabın içine giremiyorlar; bazen de çok eğleniyorlar. Bu benim dışımda geliyor. Örneğin yaptığım alıntılardan da yazıyı okur için ilginç kılmak gibi bir amacı yok. Daha çok ya-

► Kitap Cogitare, Vigilia ve Follis adlı üç bölüme ayrılmış. Cogitare mantıksal önermeler üzerine kurulu yazılardan, Vigilia deneme türüne yakın olarak değerlendirilebilecek çalışmalardan, Follis ise 'test'lerden oluşuyor.

zayı nasıl kurduğumla ilgili; olaya ıncığımcı düşünerek mimari bir bakışla yaklaşıyorum.

- Peki en azından Test'lerde bir bilinç akışı yönteminden söz edebilir miyiz?

CEM AKAŞ - Test'lerde bilinç akışı yönteminde söz edebiliriz; ama onlar zaten Follis'de, yani benim delirdiğim bölümde yer alıyorlar. Oysa kurgu yazılarımda aklımın sesini hâkim kılıyorum. Hatta aklın getirdiği hâkimiyet, insanlarda biçimi içerikten daha fazla öne çıkarıyorum izlenimi yaratıyor bazen. Ama işte başka türlü elimden gelmiyor, ben böyle yazmaktan zevk alıyorum.

'Benliğin sağlığı için...'

- Yazın serüveninizde roman, öykü ve deneme var. Kendinizi bu üçünden herhangi birine daha ait hissediyor musunuz?

CEM AKAŞ - Bu konuda bir karar vermeme bekleyenler var; ama kendimi hangisine daha ait hissettiğimi ben hiçbir zaman bilemedim açıkçası. Hepsi çok farklı yanlarını gıcıkıyor insanın. Bir dünya kurmak ve içersinde insanlarla ilgili durumlar yaratmak; öte yandan içinde bulunduğumuz dünyaya ilişkin bazı meseleleri ele alıp onlara idealist ya da gerçekçi çözümler üretmek için kafa yormak çok farklı şeyler. Hatta beynin farklı yerlerini çalıştırdığına inanıyorum. İkisi de bana çok zevk veriyor ve birinden birini seçecek durumda olduğumu sanmıyorum.

- Söyleşimizi okuyanlar için İse'de yer alan konu başlıklarından en azından birine değinelim isterseniz. Örneğin Aşk=(Karanlık) yazısında ilişkide herkesin kendine ait bir karanlığı olması gerektiğini ve aşkın büyüttüğü kişinin karanlığının da geliştiğini söylüyorsunuz...

CEM AKAŞ - Aşık olurken insanların beraberlerinde getirdikleri bir bagajları vardır. Bu bagaj, o zamana dek yaşamış olduklarının bıraktığı tortudur. Daha önceki öpüşmelerinin ve okşanmalarının izini taşır. Bir de kendini sunuş biçimini vardır. Karşıdaki yeni insan için kendini yeniden oluşturur, yaşamından seçtiğin hikâyeleri anlatır. Bu sırada bazı şeyleri ışığa çıkarır, bazılarının da karanlıkta kalmasını yeğlersin. Ancak yakınlık ilerledikçe, köklendikçe paylaşılan şeyin niceliği ve niteliği değişir. Ortak ışık alanı büyür, ama aynı esnada dış dünyaya karşı, ikinin 'bir' olmasından kaynaklanan bir de karanlık oluşur. Karanlığın paradoksallığı ise yaratılan ortak alana karşın 'benliğin sağlığı için' bireysel alanların var olması gerekliliğindedir.